

488

VYHLÁŠKA

Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

z 12. decembra 2011,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky podľa § 40 písm. e) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Ak osobitný predpis¹⁾ neustanovuje inak, v osobitných oblastiach, ako sú verejné parky, záhrady, športoviská, rekreačné strediská, školské areály a detské ihriská alebo okolie blízko zdravotníckych zariadení, sa používajú nízkorizikové prípravky²⁾ na ochranu rastlín (ďalej len „prípravok“). Pri použití iného ako nízkorizikového prípravku je potrebné jeho posúdenie odborným pracovníkom podľa § 7 písm. g) prvého bodu zákona.

§ 2

Označenie prípravkov z hľadiska ich rizík pre zvieratá, vodné organizmy, včely, užitočný hmyz a vodné zdroje

(1) Prípravky sa z hľadiska ochrany zvierat okrem vtákov označujú

- a) Z 1: pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá zvlášť nebezpečný osobitne pre prežúvavce, ak hodnota LD50 prípravku je pre prežúvavce menšia ako 10 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti,
- b) Z 2: pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá osobitne nebezpečný, ak hodnota LD50 prípravku je pre zvieratá menšia ako 10 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti,
- c) Z 3: pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá nebezpečný, ak hodnota LD50 prípravku je pre zvieratá v rozsahu od 10 do 100 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti, alebo
- d) Z 4: riziko vyplývajúce z použitia prípravku pri dodržaní predpisanej dávky alebo koncentrácie je pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá relatívne prijateľné, ak hodnota LD50 prípravku je pre zvieratá nad 100 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti.

(2) Prípravky sa z hľadiska ochrany vtákov označujú

- a) Vt 1: prípravok je pre vtáky jedovatý, ak hodnota

LD50 prípravku je pre vtáky menšia ako 10 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti,

- b) Vt 2: morené osivo je pre vtáky jedovaté, ak je morené osivo toxické v dávkach, ktoré sú schopné jednotlivé druhy vtákov prijať; osobitne rastlinožravé vtáky – *herbivora*,
- c) Vt 3: prípravok je pre vtáky jedovatý, nesmie byť voľne dostupný vtákom ako potrava; posudzuje sa morené osivo a rodenticídy,
- d) Vt 4: prípravok je pre vtáky škodlivý i pri neprekročení predpisanej dávky alebo koncentrácie, ak hodnota LD50 prípravku je pre vtáky v rozsahu od 10 do 100 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti, alebo
- e) Vt 5: riziko vyplývajúce z použitia prípravku pri dodržaní predpisanej dávky alebo koncentrácie je pre vtáky prijateľné pri nepresiahnutí predpisanej dávky alebo koncentrácie, ak hodnota LD50 prípravku je pre vtáky nad 100 mg.kg⁻¹ živej hmotnosti.

(3) Prípravky sa z hľadiska ochrany vodných organizmov označujú

- a) Vo 1: pre ryby a ostatné vodné organizmy mimoriadne jedovatý, ak hodnota LC50 prípravku je pre vodné organizmy menšia ako 1 mg.l⁻¹,
- b) Vo 2: pre ryby a ostatné vodné organizmy jedovatý, ak hodnota LC50 prípravku je pre vodné organizmy v rozmedzí od 1 do 10 mg.l⁻¹,
- c) Vo 3: pre ryby a ostatné vodné organizmy slabo jedovatý, ak hodnota LC50 prípravku je pre vodné organizmy v rozmedzí od 10 do 100 mg.l⁻¹, alebo
- d) Vo 4: riziko vyplývajúce z použitia prípravku pri dodržaní predpisanej dávky alebo koncentrácie je pre ryby a ostatné vodné organizmy prijateľné, ak hodnota LC50 prípravku je pre vodné organizmy väčšia ako 100 mg.l⁻¹.

(4) Prípravky sa z hľadiska ochrany včiel označujú

- a) Vč 1: prípravok pre včely jedovatý, ak hodnota HQ prípravku je vyššia ako 2 500,
- b) Vč 2: prípravok pre včely škodlivý, ak hodnota HQ prípravku je v rozsahu 50 – 2 500, alebo
- c) Vč 3: prípravok pre včely s prijateľným rizikom pri dodržaní predpisanej dávky alebo koncentrácie, ak hodnota HQ je menšia ako 50.

¹⁾ Napríklad zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

²⁾ Čl. 47 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24. 11. 2009).

(5) Prípravky sa z hľadiska ochrany užitočných článkonožcov okrem včiel označujú

- a) Vč 1: prípravok je jedovatý pre populácie (uvedie sa druh alebo vyššia systematická jednotka užitočného článkonožca),
- b) Vč 2: prípravok je škodlivý pre populácie (uvedie sa druh alebo vyššia systematická jednotka užitočného článkonožca),
- c) Vč 3: prípravok je pre populácie (uvedie sa druh alebo vyššia systematická jednotka užitočného článkonožca) s prijateľným rizikom.

(6) Tank- mix kombinácie prípravkov pre včely s prijateľným rizikom pri dodržaní predpísanej dávky alebo koncentrácie (Vč 3) sa z hľadiska ochrany včiel označujú ako prípravky pre včely škodlivé (Vč 2).

(7) Prípravky sa z hľadiska ochrany vodných zdrojov a vzhľadom na riziko znečistenia podzemných vôd alebo povrchových vôd označujú P H O¹ až P H O⁵.

(8) Označovanie prípravkov podľa

- a) odsekov 1 až 3 sa vykonáva na základe posúdenia prípravku odborným pracoviskom podľa § 7 písm. g) tretieho bodu zákona,
- b) odsekov 4 a 5 sa vykonáva na základe posúdenia odborným pracoviskom podľa § 7 písm. g) štvrtého bodu zákona,
- c) odseku 7 sa vykonáva na základe posúdenia odborným pracoviskom podľa § 7 písm. g) druhého bodu zákona.

§ 3

Ochrana včiel

- (1) Prípravok pre včely jedovatý (Vč 1) sa nepoužije
 - a) na kvitnúcich porastoch navštevovaných včelami,
 - b) na stromoch, kroch a iných rastlinách, ktoré sú navštevované včelami v čase kvetu, pri výskyte medovice alebo mimokvetového nektáru,
 - c) leteckou aplikáciou.

(2) Prípravok pre včely škodlivý (Vč 2)

- a) sa nepoužije počas letu včiel
 - 1. na kvitnúcich porastoch navštevovaných včelami,
 - 2. na stromoch, kroch a iných rastlinách, ktoré sú navštevované včelami v čase kvetu, pri výskyte medovice alebo mimokvetového nektáru,
 - 3. leteckou aplikáciou na pozemkoch, ponad ktoré smeruje hromadný let včiel za zdrojom znášky,
- b) sa aplikuje po ukončení letu včiel, najneskôr do 23. hodiny dňa.

(3) Za kvitnúcí porast navštevovaný včelami sa považuje porast, kde na 1 m² sa nachádzajú priemerne dve kvitnúce rastliny. Priemerný počet kvitnúcich rastlín vrátane kvitnúcich burín v porastoch sa zisťuje v pásoch širokých 1 m a dlhých 100 m, a to na plochách do 10 ha na piatich miestach a na plochách nad 10 ha na desiatich miestach. Ak sú podstatné rozdiely v kvitnutí niektorej časti porastu, posudzuje sa táto časť samostatne. Za kvitnúce stromy a kry sa považujú aj stromy a kry navštevované včelami pri výskyte medovice alebo mimokvetového nektáru.

(4) Prípravok pre včely jedovatý (Vč 1) alebo prípravok

pre včely škodlivý (Vč 2) možno použiť počas denného letu včiel v okruhu 100 m okolo trvalého stanovišťa včelstiev len so súhlasom včelára. Stanovište včelstiev, ak nie je v zastavanej časti obce, sa označí žltým rovnostranným trojuholníkom s dĺžkou strany 1 m v horizontálnej polohe.

(5) Prípravok pre včely jedovatý (Vč 1) možno použiť len v takej vzdialenosti od kvitnúcich porastov, kvitnúcich stromov a krov navštevovaných včelami alebo od stanovišťa včelstiev, ktorá pri spôsobe použitia prípravku a aplikačného zariadenia, pri sile a smere vetra zaručuje, že včely neprídu do styku s použitým prípravkom. Pri použití prípravku pre včely škodlivého (Vč 2) sa vzdialenosť dodrží, ak sa prípravok použije v čase letu včiel.

(6) Na porastoch pod kvitnúcimi stromami možno použiť

- a) prípravok pre včely jedovatý (Vč 1) len takým spôsobom, ktorý vylučuje zanesenie prípravku na kvety stromov,
- b) prípravok pre včely škodlivý (Vč 2) len takým spôsobom, ktorý vylučuje zanesenie prípravku na kvety stromov v čase letu včiel.

(7) Odseky 1 až 4 sa nevzťahujú na použitie prípravku pre včely jedovateho (Vč 1) a pre včely škodlivého (Vč 2) v uzatvorenom priestore, zabezpečenom pred včelami a inými opeľovačmi.

(8) Letecká aplikácia prípravku sa nevykoná na pozemku, cez ktorý smeruje hromadný let včiel za zdrojom znášky pozorovateľný zo zeme sluchom a zrakom. Prípravok pre včely škodlivý (Vč 2) možno letecky aplikovať, iba ak

- a) je to nevyhnutné z dôvodu výskytu škodlivých organizmov a nemožno použiť prípravok pre včely s prijateľným rizikom (Vč 3),
- b) je zabezpečené, že takou aplikáciou nebudú zasiahnuté včelstvá, dráhy letu včiel za znáškou a porasty navštevované včelami,
- c) o tejto aplikácii boli preukázateľne najmenej 48 h pred jej výkonom informovaní chovatelia včiel, ktorých včelstvá môžu byť v dôsledku leteckej aplikácie poškodené a ktorí boli preukázateľne informovaní aj užívateľmi pozemkov o prijatých opatreniach na ochranu včiel.

§ 4

Ochrana zvierat

(1) Prípravok, pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá nebezpečný (Z3) a pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá osobitne nebezpečný (Z2) sa nepoužije

- a) vo zverniciach, v bažantniciach, rezerváciách pre zver a v ich blízkosti,
- b) v čase liahnutia vtákov a rodenia zvierat na tých pozemkoch, kde liahnutie a rodenie prebieha.

(2) Pri použití prípravku pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá nebezpečného (Z3) a pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá osobitne nebezpečného (Z2) v prípadoch uvedených v odseku 1 je potrebné posúdenie prípravku odborným pracoviskom podľa

§ 7 písm. g) tretieho bodu zákona a určenie podmienok jeho použitia.

(3) Prípravok pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá zvlášť nebezpečný osobitne pre prežúvavce (Z1) sa nesmie aplikovať na pastviny, kde sa pasú domáce a voľne žijúce prežúvavce a rastliny ošetrované takýmto prípravkom nesmú byť prežúvavcami skrmované.

(4) Rastliny ošetrované prípravkom pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá osobitne nebezpečným (Z2) nesmú byť zvieratami skrmované počas trvania ochranného pásma uvedenej na etikete prípravku.

(5) Opatrenia na ochranu zvierat pri používaní prípravku pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá nebezpečného (Z3) a pre domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá osobitne nebezpečného (Z2) sú

- a) vypudenie zvierat z pozemku, ktorý má byť ošetrovaný, tesne pred použitím prípravku,
- b) zabránenie priameho zásahu zvierat pri aplikácii prípravku,
- c) zabránenie prístupu zvierat na ošetrované pozemky dostupnými a ekonomicky únosnými prostriedkami, napríklad plašiče zvierat, elektrické ohrady, minimálne počas ošetrovania prípravkom,
- d) dodržanie technologických postupov a ochranného pásma prípravku najmä pri ošetrovaní krmív a pastvín.

§ 5

Ochrana rýb a ostatných vodných organizmov

Prípravok pre ryby a ostatné vodné organizmy mimoriadne jedovatý (Vo 1) alebo prípravok pre ryby a ostatné vodné organizmy jedovatý (Vo 2) sa

- a) nepoužije vo vodných ekosystémoch a v mokradiach,
- b) aplikuje letecky tak, aby hladiny stojacich vôd alebo tečúcich vôd neboli aplikovaným prípravkom zasiahnuté.

§ 6

Ochrana vodných zdrojov

V 1. ochrannom pásme sú z používania vylúčené všetky prípravky. V ostatných ochranných pásmach je použitie jednotlivých prípravkov upravené na základe výsledkov hodnotenia rizika, pridelením indexu takto:

- a) P H O¹ – prípravok je vylúčený z použitia vo vnútornej časti 2. ochranného pásma zdrojov podzemných vôd a povrchových vôd; ak nie je v konkrétnych prípadoch 2. ochranného pásma rozdelené na vnútornú a vonkajšiu časť, platí zákaz pre celé 2. ochranné pásmo,
- b) P H O² – prípravok je vylúčený z použitia vo vnútornej časti 2. ochranného pásma zdrojov podzemných vôd; ak nie je v konkrétnych prípadoch 2. ochranného pásma rozdelené na vnútornú a vonkajšiu časť, platí zákaz pre celé 2. ochranné pásmo. Vo vnútornej časti 2. ochranného pásma povrchových vodných zdro-

jov môže byť tento prípravok použitý za týchto podmienok:

1. prípravok sa nemôže použiť, ak sa do 24 hodín očakávajú dažďové zrážky,
 2. prípravok sa nemôže použiť vo vnútornej časti 2. ochranného pásma vodárenského toku,
 3. prípravok sa môže použiť vo vnútornej časti 2. ochranného pásma povrchových vôd za predpokladu, že je dodržaný 50 m široký neošetrený pás smerom k vodnému toku, alebo 10 m smerom k najbližšiemu odvodňovaciemu kanálu a z ošetrovania týmito prípravkami sú vylúčené svahovité pozemky nad 7°, kde je riziko splavovania prípravku do povrchových vôd,
 4. v oblasti použitia herbicidov je potrebné zabezpečiť zvýšený dohľad, prípadne sledovanie rezíduí v indikovaných prípadoch,
 5. je potrebné dôsledne prihliadať na rozsah zaburienenia a na nevyhnutnosť ošetrovania daných pozemkov,
- c) P H O³ – prípravok je vylúčený z použitia vo vnútornej časti 2. ochranného pásma zdrojov podzemných vôd; ak nie je v konkrétnych prípadoch 2. ochranného pásma rozdelené na vnútornú a vonkajšiu časť, platí obmedzenie pre celé 2. ochranné pásmo,
 - d) P H O⁴ – prípravok je vylúčený z použitia vo vnútornej časti 2. ochranného pásma zdrojov podzemných vôd a povrchových vôd; ak nie je toto pásmo rozdelené na vnútornú a vonkajšiu časť, prípravok je vylúčený z použitia v celom 2. ochrannom pásme; prípravok sa nesmie aplikovať v blízkosti sídiel zásobovaných vodou zo studní, čo posudzuje miestne príslušný vodohospodársky orgán,
 - e) P H O⁵ – prípravok je vylúčený z použitia v celom 2. ochrannom pásme zdrojov podzemných vôd a povrchových vôd a v 3. ochrannom pásme vodárenských nádrží; prípravok sa tiež nesmie aplikovať v blízkosti sídiel zásobovaných vodou zo studní, čo posudzuje miestne príslušný vodohospodársky orgán, nesmie sa použiť na pozemkoch určených pre pestovanie surovín, vrátane krmív, ktoré sa používajú na výrobu detskej výživy a na pozemkoch s ekologickým poľnohospodárstvom, kde aplikáciu možno podľa daných miestnych podmienok povoliť v dávke zodpovedajúcej dolnej hranici autorizovaného rozsahu, nesmie sa aplikovať na pozemkoch, ktoré sú spádané k vodným tokom a vodným nádržiam.

§ 7

Žiadosť podľa osobitného predpisu³⁾ o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky na aplikáciu prípravku v chránenom vtáčom území, navrhovanom chránenom vtáčom území alebo území európskeho významu (ďalej len „Natura 2000“) sa posudzuje z hľadiska vplyvu prípravku na určitú skupinu živých organizmov podľa prílohy č. 1.

³⁾ § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.

§ 8

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 2.

§ 9

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2012.

Zsolt Simon v. r.

Príloha č. 1
k vyhláske č. 488/2011 Z. z.

Územie	Aplikácia prípravkov na ochranu rastlín z hľadiska ich vplyvu na skupiny živých organizmov						
	Vodné organizmy			Suchozemské organizmy			
	vodné stávoce (ryby, obojživelníky)	Vo 4	***				
	vodné bezstavovce (vodný hmyz, Dafnia)	Vo 4	***				
	vodné rastliny (vyššie vodné rastliny a rasy)	Vo 4	***				
	Vtáky (bylinožravé, hmyzožravé a všežravé)	Vt 5	Vt 5				
	Cicavce (bylinožravé, hmyzožravé a všežravé) a plazy	Z 4	***				
	Suchozemské bezstavovce	Vč 3	***				
	Pôdne makroorganizmy	***	***				
	Pôdne mikroorganizmy	***	***				
	Vyššie rastliny	***	***				
	Nízšie rastliny (huby, lišajníky)	***	***				
NATURA 2000*							
CHVU**							

Poznámky:

* Územie európskeho významu

** Chránené vtáčie územie alebo navrhované chránené vtáčie územie

*** Zoznam autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod podľa § 25 zákona

**Príloha č. 2
k vyhláške č. 488/2011 Z. z.**

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24. 11. 2009).